

Interpelacja nr 79

do ministra finansów

w sprawie problemów wynikających z opodatkowania z dniem 2 stycznia 2012 r. podatkiem akcyzowym wyrobów węglowych

Dokonana pod koniec ubiegłej kadencji zmiana ustawy o podatku akcyzowym wprowadza z dniem 2 stycznia 2012 r. podatek akcyzowy na wyroby węglowe, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny i koks. Ustawa zmieniająca nie zawiera żadnych przepisów przejściowych, tak więc przedsiębiorcy, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, zakłady komunalne i inne podmioty posiadające zapasy wyrobów węglowych, które z dniem 2 stycznia 2012 r. staną się wyrobami objętymi podatkiem akcyzowym, staną się płatnikami akcyzy. Podmioty te będą musiały zarejestrować się - zgodnie z obowiązującym prawem - w urzędach celnych, składać w nich właściwe deklaracje podatkowe i płacić podatek akcyzowy w izbie celnej, po czym, po wyczerpaniu tych zapasów, będą zobowiązane wykreślić się z rejestru płatników akcyzy.

Opisana sytuacja budzi poważne zaniepokojenie w wielu komunalnych jednostkach organizacyjnych, co jest powodem licznych interwencji w moim biurze poselskim. Można było uniknąć tej bulwersującej podatników sytuacji, wprowadzając przepis przejściowy nakładający na wskazane podmioty obowiązek sporządzenia spisu z natury posiadanych zapasów wyrobów węglowych na dzień poprzedzający wejście w życie nowych przepisów. Zgodnie z obecnym brzmieniem ustawy akcyzowej, nadanym przez zmianę dokonaną 16 września 2011 r., nawet osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, posiadające zapasy wyrobów węglowych nie mogą być spokojne o swoje zobowiązania podatkowe. Ustawa w dodanym wzmiankowaną powyżej nowelizacją art. 31a ust. 2 zwalnia, co prawda, od akcyzy gospodarstwa domowe, jednakże nigdzie nie definiuje pojęcia gospodarstwa domowego, co prowadzi do kolejnych wątpliwości i niejednołitości interpretacji. Takie stanowienie prawa, o jakim mowa w odniesieniu do wzmiankowanej ustawy z 16 września 2011 r., naraża obywateli na niepewność i podważa ich zaufanie do prawa stanowionego przez władzę publiczną.

- Jak to się stało, że rząd opiniujący na każdym etapie procesu legislacyjnego składane przez posłów poprawki dopuścił do wprowadzenia wewnątrznie sprzecznych, niespójnych i podważających zaufanie obywateli do prawa przepisów?

- Kto poniesie odpowiedzialność za narażenie Skarbu Państwa na wypłatę odszkodowań z racji niekonstytucyjnie ustanowionych przepisów o podatku akcyzowym na wyroby węglowe?

- Czy rząd podejmie działania w celu zmiany opisanych wyżej niespójnych przepisów przed ich wejściem w życie?

Poseł Anna Paluch

Warszawa, dnia 17 listopada 2011 r.

Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów - z upoważnienia ministra -

na interpelację nr 79

w sprawie problemów wynikających z opodatkowania z dniem 2 stycznia 2012 r. podatkiem akcyzowym wyrobów węglowych

Szanowna Pani Marszałek! Nawiązując do pisma z dnia 23 listopada br., znak: SPS-023-79/11, przy którym przekazano interpelację pani poseł Anny Paluch w sprawie wchodzących w życie z dniem 2 stycznia 2012 r. przepisów dotyczących podatku akcyzowego od wyrobów węglowych, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Opodatkowanie akcyzą wyrobów przeznaczonych do celów opałowych, takich jak węgiel kamienny, brunatny i koks (tzw. wyrobów węglowych), zostało wprowadzone przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 3, poz.11), której tekst ogłoszono dnia 12 stycznia 2009 r. Zatem od dnia publikacji przedmiotowej ustawy, tj. od ok. 2 lat, wiadomo było, iż ww. wyroby węglowe jako należące do grupy wyrobów energetycznych są wyrobami podlegającymi podatkowi akcyzowemu (art. 86 ust. 1 pkt 1) wg stawki określonej w art. 89 ust.1 pkt 1 o podatku akcyzowym.

Jednakże stosownie do art. 18a dyrektywy Rady 2003/96/WE w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej Polska mogła stosować okres przejściowy do 1 stycznia 2012 r. dla dostosowania swojego krajowego poziomu opodatkowania węgla i koksu dla celów grzewczych. Z uwagi na wynegocjowany przez Polskę okres przejściowy, w art. 163 ustawy o podatku akcyzowym, przewidziano do dnia 1 stycznia 2012 r. zwolnienie od akcyzy węgla i koksu objętych pozycjami CN 2701, 2702 oraz 2704 00, przeznaczonych do celów opałowych.

Dokonana pod koniec ubiegłej kadencji Sejmu RP zmiana ustawy o podatku akcyzowym nie wprowadziła zatem opodatkowania podatkiem akcyzowym wyrobów węglowych, bowiem opodatkowanie takie wprowadzono już w momencie wejścia w życie ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym. Zmiana przepisów, o której wspomina pani poseł, stanowiła jedynie naturalną konsekwencję uregulowania sytuacji podatkowej wyrobów węglowych w związku z wygaśnięciem z dniem 1 stycznia 2012 r. obowiązującego dotychczas zwolnienia od akcyzy.

Mając na względzie specyfikę obrotu ww. wyrobami węglowymi, ustawodawca, dążąc do maksymalnej redukcji obciążeń związanych z ich obrotem, zdecydował się opodatkować je na ostatnim etapie obrotu, tj. w momencie sprzedaży podmiotowi, który zużyje wyroby węglowe i nie będzie korzystał z żadnego zwolnienia ze względu na przeznaczenie.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że wprowadzenie przepisów przejściowych dotyczących zapasów wyrobów węglowych zgromadzonych przed 2 stycznia 2012 r. nie było konieczne, ponieważ wydobywanie, produkcja, a także posiadanie wyrobów węglowych nie jest przedmiotem opodatkowania akcyzą. W związku z powyższym sam fakt posiadania po 1 stycznia 2012 r. zapasów wyrobów węglowych nie spowoduje powstania obowiązku podatkowego, a co za tym idzie - posiadanie przez wskazane w interpelacji podmioty wyrobów węglowych nie spowoduje, że staną się one z dniem 2 stycznia 2012 r. podatnikami

akcyzy. Skoro posiadanie wyrobów węglowych nie zostało wskazane jako przedmiot opodatkowania akcyzą, nie można było także wprowadzić przepisu przejściowego zobowiązującego podmioty posiadające zapasy wyrobów węglowych do dokonania spisu z natury tych wyrobów, bowiem oznaczałoby to de facto nakładanie obowiązków podatkowych w akcyzie na podmioty niebędące jej podatnikami.

Natomiast wprowadzenie przepisów przejściowych przewidujących zwolnienie od akcyzy dla podatników zużywających po dniu 1 stycznia 2012 r. zgromadzone przed tą datą zapasy wyrobów węglowych na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej byłoby niezgodne z przepisami prawa wspólnotowego.

W sytuacji gdy podmiot niepodlegający żadnym zwolnieniom od akcyzy, posiadający zapasy wyrobów węglowych nabyte przed dniem 2 stycznia 2012 r., zużyje te wyroby po dniu 1 stycznia 2012 r. na cele opałowe w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, będzie podlegał opodatkowaniu z tytułu użycia tych wyrobów na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej (art. 9a ust. 2 pkt 9 ustawy o podatku akcyzowym). Obowiązek podatkowy będzie w tym przypadku powstawał systematycznie w miarę zużywania tych wyrobów węglowych i tak samo podmiot ten będzie obowiązany składać deklaracje podatkowe w akcyzie i dokonywać jej rozliczenia od zużytych wyrobów węglowych. Jednakże ten sam podmiot nabywając wyroby węglowe po dniu 1 stycznia 2012 nie będzie już obowiązany dokonać rozliczenia akcyzy związanej z nabywanymi wyrobami węglowymi, gdyż podatnikiem będzie podmiot sprzedający te wyroby.

Podmioty zużywające wyroby węglowe do celów uprawniających do zwolnienia będą korzystały ze zwolnienia. Natomiast podmioty prowadzące działalność gospodarczą i niezużywające wyrobów węglowych do celów uprawniających do zastosowania jakiegokolwiek zwolnienia będą zobowiązane do uiszczenia podatku akcyzowego.

Z kolei użycie wyrobów węglowych w kotłowni wspólnoty mieszkaniowej rozumianej jako ogół właścicieli lokali (gospodarstw domowych) wchodzących w skład określonej nieruchomości będzie zwolnione od akcyzy na podstawie art. 31a ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku akcyzowym, tzn. będzie podlegać zwolnieniu od akcyzy przewidzianym dla gospodarstw domowych.

Pojęcie "gospodarstwa domowego" jest pojęciem z zakresu ekonomii. Zauważyć należy, że nie ma obowiązku definiowania każdego określenia czy zwrotu, którym posługuje się ustawodawca na gruncie przepisów konkretnej ustawy. Definicje stosuje się tylko wtedy, gdy danemu pojęciu nadaje się znaczenie odbiegające od powszechnego jego rozumienia.

Z uwagi na powyższe nie mogę podzielić zarzutów o sprzeczność czy niekonstytucyjność przepisów regulujących podatek akcyzowy od wyrobów węglowych. Wbrew poglądom zaprezentowanym w interpelacji rząd nie dopuścił do wprowadzenia wewnątrznie sprzecznych, niespójnych i podważających zaufanie obywateli do prawa przepisów. Nie można także zgodzić się z tezą o niekonstytucyjności przedmiotowych przepisów, ani podzielić obaw o narażenie Skarbu Państwa na wypłatę odszkodowań związanych z ich uchwaleniem. Wobec powyższego rząd nie przewiduje podjęcia działań mających na celu zmiany tychże przepisów przed ich wejściem w życie.

Z poważaniem

Podsekretarz stanu

Jacek Kapica

Warszawa, dnia 14 grudnia 2011 r.